

wén shū shī lì suǒ shuō bō rě
文殊师利所说般若
bō luó mì jīng
波罗蜜经

wén shū shī lì suǒ shuō bō rě bō luó mì jīng
文殊师利所说般若波罗蜜经 •• 03

wén shū shī lì suǒ shuō bō rě bō luó mì
文殊师利所说般若波罗蜜

jīng
经

liáng fú nán sān zàng sēng qié pó luó yì
梁扶南三藏僧伽婆罗译

rú shì wǒ wén yī shí fó zài shě wèi guó zhī
如是我闻：一时，佛在舍卫国祇

shù gěi gū dú yuán yǔ dà bǐ qiū zhòng yī wàn rén jù
树给孤独园，与大比丘众一万人俱，

jí zhū pú sà mó hē sà shí wàn rén jù jiē xī zhù
及诸菩萨摩诃萨十万人俱——皆悉住

yú bú tuì zhuǎn dì jiǔ yǐ gòng yǎng wú liàng zhū fó
于不退转地，久已供养无量诸佛，

yú zhū fó suǒ shēn zhòng shàn gēn chéng jiù zhòng shēng jìng fó
于诸佛所深种善根，成就众生净佛

guó tǔ dé tuó luó ní huò lè shuō biàn chéng jiù zhì
国土，得陀罗尼，获乐说辩，成就智

huì jù zú gōng dé yǐ zì zài shén tōng yóu zhū fó shì
慧具足功德，以自在神通游诸佛世

jiè fàng wú liàng guāng míng shuō wú jìn miào fǎ jiāo zhū
界，放无量光明，说无尽妙法，教诸

pú sà rù yī xiāng mén dé wú suǒ wèi shàn jiàng zhòng mó
菩萨入一相门，得无所畏善降众魔，

jiào huà dù tuō wài dào xié jiàn ruò yǒu zhòngshēng yuè shēng
教化度脱外道邪见，若有众生乐声
wén zhě shuō shēng wén chéng lè yuán jué zhě shuō yuán jué chéng
闻者说声闻乘，乐缘觉者说缘觉乘，
lè shì jiān zhě shuō shì jiān chéng yǐ bù shī chí jiè
乐世间者说世间乘，以布施、持戒、
rěn rǔ jīng jìn chán dìng zhì huì shè zhū zhòngshēng
忍辱、精进、禅定、智慧摄诸众生，
wèi dù zhě dù wèi tuō zhě tuō wèi ān zhě ān wèi
未度者度，未脱者脱，未安者安，未
ní huán zhě lìng dé ní huán jiū jìng pú sà suǒ xíng shàn
泥洹者令得泥洹，究竟菩萨所行，善
rù zhū fó fǎ cáng rú shì zhǒng zhǒng gōng dé jiē xī jù
入诸佛法藏，如是种种功德皆悉具
zú qí míng yuē wén shū shī lì fǎ wáng zǐ pú sà
足，其名曰：文殊师利法王子菩萨、
mí lè pú sà pǔ guāng míng pú sà bù shě yǒng měng jīng
弥勒菩萨、普光明菩萨、不舍勇猛精
jìn pú sà yào wáng pú sà bǎo zhǎng pú sà bǎo yìn
进菩萨、药王菩萨、宝掌菩萨、宝印
pú sà yuè guāng pú sà rì jìng pú sà dà lì pú
菩萨、月光菩萨、日净菩萨、大力菩
sà wú liàng lì pú sà dé qín jīng jìn pú sà lì
萨、无量力菩萨、得勤精进菩萨、力
zhuàng xiāng pú sà fǎ xiàng pú sà zì zài wáng pú sà
幢相菩萨、法相菩萨、自在王菩萨

rú shì děng pú sà mó hē sà shí wàn rén jù bìng
--如是等菩萨摩诃萨十万人俱，并

yú tiān lóng guǐ shén děng yī qiè dà zhòng jiē xī lái jí
余天龙鬼神等一切大众，皆悉来集。

ěr shí shì zūn yú zhōng yè shí fàng dà guāng míng
尔时，世尊于中夜时放大光明，

qīng huáng chì bái zá bō lí sè pǔ zhào shí fāng wú liàng
青黄赤白杂玻瓈色，普照十方无量

shì jiè yī qiè zhòng shēng chù cǐ guāng zhě jiē cóng wò
世界。一切众生触此光者，皆从卧

qǐ jiàn cǐ guāng míng jiē dé fǎ xǐ xián shēng yí huò
起，见此光明，皆得法喜，咸生疑惑：

cǐ guāng hé lái pǔ biàn shì jiè lìng zhū zhòng shēng dé ān
此光何来普遍世界，令诸众生得安

yīn lè zuò shì niàn yì yú yī yī guāng fù chū dà
隐乐？作是念已，于一光复出大

guāng míng zhào yào shū tè shèng yú qián guāng rú shì zhǎn
光明，照耀殊特胜于前光，如是展

zhuǎn nǎi zhì shí chóng yī qiè pú sà jí zhū bī qiū
转乃至十重。一切菩萨及诸比丘、

bī qiū ní yōu pó sāi yōu pó yí tiān lóng
比丘尼、优婆塞、优婆夷、天、龙、

yè chā qián tà pó ā xiū luó jiā lóu luó jǐn
夜叉、乾闥婆、阿修罗、迦楼罗、紧

nuó luó mó hóu luó qié rén fēi rén děng xián jiē yòng
那罗、摩睺罗伽、人非人等，咸皆踊

yuè dé wèi céng yǒu gè gè sī niàn bì shì rú lái fàng
跃得未曾有，各各思念：必是如来放

cǐ guāng míng wǒ děng yīng dāng jí zhì fó suǒ lǐ bài qīn
此光明！我等应当疾至佛所，礼拜亲

jìn gōng jìng rú lái
近恭敬如来。

shì shí wén shū shī lì jí zhū pú sà mó hē
是时，文殊师利及诸菩萨摩诃

sà zhòng yù cǐ guāng zhě huān xǐ yǒng yuè chōng biàn shēn xīn
萨众遇此光者，欢喜踊跃充遍身心，

gè cóng zhù chù dào zhī huán mén ěr shí shè lì fú
各从住处到祇洹门。尔时，舍利弗、

dà mù jiàn lián fù lóu nuó mí duō luó ní zǐ mó hē
大目犍连、富楼那弥多罗尼子、摩诃

jiā shè mó hē jiā zhān yán mó hē jù zhī luó jiē
迦叶、摩诃迦旃延、摩诃俱絺罗，皆

cóng zhù chù dào zhī huán mén dì shì sì tiān wáng shàng zhì
从住处到祇洹门。帝释、四天王上至

ā jiā ní zhā tiān yì dǔ guāng míng tàn wèi céng yǒu yǔ
阿迦尼吒天，亦睹光明叹未曾有，与

qí juàn shǔ jī miào tiān huā tiān xiāng tiān lè tiān bǎo
其眷属贲妙天花、天香、天乐、天宝

yī yī qiè jiē xī dào zhī huán mén qí yú bǐ qiū
衣，一切皆悉到祇洹门。其余比丘、

bǐ qiū ní yōu pó sāi yōu pó yí tiān lóng bā bù
比丘尼、优婆塞、优婆夷、天龙八部，

yù guānghuān xǐ jiē lái dào mén
遇光欢喜皆来到门。

ěr shí shì zūn yī qiè zhǒng zhì zhī zhū dà
尔时，世尊一切种智，知诸大

zhòng xī yǐ zài mén cóng zhù chū qǐ chū zhì mén wài zì
众悉已在门，从住处起出至门外，自

pū fǎ zuò jié jiā fū zuò gào shè lì fú rǔ jīn chén
铺法座结跏趺坐，告舍利弗：汝今晨

cháo lái mén wài hū
朝来门外乎？

shè lì fú bái fó yán shì zūn wén shū shī lì
舍利弗白佛言：世尊，文殊师利

děng pú sà mó hē sà jiē xī xiān zhì
等菩萨摩诃萨皆悉先至。

ěr shí shì zūn gào wén shū shī lì rǔ yú chén
尔时，世尊告文殊师利：汝于晨

cháo xiān zhì mén hū
朝先至门乎？

wén shū shī lì bái fó yán rú shì shì zūn
文殊师利白佛言：如是，世尊。

wǒ yú zhōng yè jiàn dà guāngmíng shí chóng zhào yào dé wèi
我于中夜见大光明十重照耀，得未

céng yǒu xīn huái huān xǐ yǒng yuè wú liàng gù lái lǐ
曾有，心怀欢喜，踊跃无量，故来礼

bài qīn jìn rú lái bìng yù yuàn wén gān lù miào fǎ
拜亲近如来，并欲愿闻甘露妙法。

ěr shí shì zūn gào wén shū shī lì rǔ jīn zhēn
尔时，世尊告文殊师利：汝今真

shí jiàn rú lái hū
实见如来乎？

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn rú lái fǎ
文殊师利白佛言：世尊，如来法

shēn běn bù kě jiàn wǒ wéi zhòngshēng gù lái jiàn fó
身本不可见，我为众生故来见佛。

fó fǎ shēn zhě bù kě sī yì wú xiàng wú xíng bù lái
佛法身者不可思议，无相无形，不来

bú qù fēi yǒu fēi wú fēi jiàn fēi bú jiàn rú rú
不去，非有非无，非见非不见，如如

shí jì bú qù bù lái fēi wú fēi yǒu fēi chù fēi fēi
实际不去不来，非无非有，非处非非

chù fēi yī fēi èr fēi jìng fēi gòu bù shēng bú miè
处，非一非二，非净非垢，不生不灭。

wǒ jiàn rú lái yì fù rú shì
我见如来，亦复如是。

fó gào wén shū shī lì rǔ jīn rú shì jiàn rú
佛告文殊师利：汝今如是见如

lái hū
来乎？

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn wǒ shí wú
文殊师利白佛言：世尊，我实无

jiàn yì wú jiànxiāng
见，亦无见相。

ěr shí shè lì fú bái wén shū shī lì wǒ jīn
尔时，舍利弗白文殊师利：我今

bù jiě rǔ zhī suǒ shuō yún hé rú shì jiàn yú rú lái?
不解汝之所说，云何如是见于如来？

wén shū shī lì dá shè lì fú dà dé shè lì
文殊师利答舍利弗：大德舍利

fú wǒ bù rú shì jiàn yú rú lái。
弗，我不如是见于如来。

shè lì fú bái wén shū shī lì rú rǔ suǒ shuō
舍利弗白文殊师利：如汝所说

zhuǎn bù kě jiě
转不可解。

wén shū shī lì dá shè lì fú bù kě jiě zhě
文殊师利答舍利弗：不可解者

jí bō rě bō luó mì bō rě bō luó mì fēi shì kě
即般若波罗蜜，般若波罗蜜非是可

jiě fēi bù kě jiě
解、非不可解。

shè lì fú bái wén shū shī lì rǔ yú zhòngshēng
舍利弗白文殊师利：汝于众生

qǐ cí bēi xīn fǒu rǔ wéi zhòngshēng xíng liù bō luó mì
起慈悲心否？汝为众生行六波罗蜜，

bú fù wéi zhòngshēng rù niè pán fǒu
不复为众生入涅槃否？

wén shū shī lì dá shè lì fú rú rǔ suǒ shuō
文殊师利答舍利弗：如汝所说，

wǒ wéi zhòngshēng qǐ cí bēi xīn xíng liù bō luó mì
我为众生起慈悲心，行六波罗蜜，
rù yú niè pán ér zhòngshēng shí bù kě dé wú xiàng
入于涅槃，而众生实不可得，无相
wú xíng bù zēng bù jiǎn shè lì fú rǔ cháng zuò shì
无形，不增不减。舍利弗，汝常作是
niàn yī yī shì jiè yǒu héng hé shā děng zhū fó zhù shì
念一一世界有恒河沙等诸佛，住世
héng hé shā jié shuō yī yī fǎ jiào huà dù tuō héng hé
恒河沙劫，说一一法，教化度脱恒河
shā zhòngshēng yī yī zhòngshēng jiē dé miè dù rǔ yǒu
沙众生，一一众生皆得灭度，汝有
rú shì niàn fǒu
如是念否？

shè lì fú yán wén shū shī lì wǒ cháng zuò shì
舍利弗言：文殊师利，我常作是

niàn
念。

wén shū shī lì dá shè lì fú rú xū kōng wú
文殊师利答舍利弗：如虚空无
shù zhòngshēng yì wú shù xū kōng bù kě dù zhòngshēng
数，众生亦无数，虚空不可度，众生
yì bù kě dù hé yǐ gù yī qiè zhòngshēng yǔ xū
亦不可度。何以故？一切众生与虚
kōng děng gù
空等故。

shè lì fú bái wén shū shī lì ruò yī qiè zhòng
舍利弗白文殊师利：若一切众

shēng yǔ xū kōng děng rǔ hé gù wéi zhòng shēng shuō fǎ lìng
生与虚空等，汝何故为众生说法令

dé pú tí
得菩提？

wén shū shī lì dá shè lì fú pú tí zhě shí
文殊师利答舍利弗：菩提者实

bù kě dé wǒ dāng shuō hé fǎ shǐ zhòng shēng dé hū
不可得，我当说何法使众生得乎？

hé yǐ gù shè lì fú pú tí yǔ zhòng shēng bù yī
何以故？舍利弗，菩提与众生不一

bú èr wú yì wú wéi wú míng wú xiàng shí wú suǒ
不二，无异无为，无名无相，实无所

yǒu
有。

ěr shí shì zūn chū dà rén xiāng ròu jì guāng míng
尔时，世尊出大人相肉髻光明，

shū tè xī yǒu bù kě chēng shuō rù wén shū shī lì pú
殊特希有不可称说，入文殊师利菩

sà mó hē sà fǎ wáng zǐ dǐng hái cóng dǐng chū pǔ zhào
萨摩诃萨法王子顶，还从顶出普照

dà zhòng zhào dà zhòng yǐ nǎi biàn shí fāng yī qiè shì
大众，照大众已乃遍十方一切世

jiè
界。

shì shí dà zhòng chù cǐ guāng míng shēn xīn kuài
是时，大众触此光明，身心快

lè dé wèi céng yǒu jiē cóng zuò qǐ zhān yǎng shì zūn jí
乐得未曾有，皆从座起瞻仰世尊及

wén shū shī lì xián zuò shì niàn jīn rì rú lái fàng cǐ
文殊师利，咸作是念：今日如来放此

qí tè wēi miào guāng míng rù wén shū shī lì fǎ wáng zǐ
奇特微妙光明，入文殊师利法王子

dǐng hái cóng dǐng chū pǔ zhào dà zhòng zhào dà zhòng yǐ
顶，还从顶出普照大众，照大众已

nǎi biàn shí fāng fēi wú yīn yuán bì shuō miào fǎ wǒ děng
乃遍十方，非无因缘必说妙法。我等

dàn dāng qín xiū jīng jìn lè rú shuō xíng rú shì niàn yǐ
但当勤修精进，乐如说行。如是念已，

gè bái fó yán shì zūn rú lái jīn rì fàng cǐ guāng míng
各白佛言：世尊，如来今日放此光明，

fēi wú yīn yuán bì shuō miào fǎ wǒ děng kě yǎng lè rú
非无因缘必说妙法。我等渴仰，乐如

shuō xíng rú shì bái yǐ mò rán ér zhù
说行。如是白已，默然而住。

ěr shí wén shū shī lì bái fó yán shì zūn
尔时，文殊师利白佛言：世尊，

rú lái fàng guāng jiā wǒ shén lì cǐ guāng xī yǒu fēi
如来放光加我神力，此光希有，非

sè fēi xiāng bú qù bù lái bú dòng bú jìng fēi jiàn
色非相，不去不来，不动不静，非见

fēi wén fēi jué fēi zhī yī qiè zhòng shēng wú suǒ guān
非闻，非觉非知，一切众生无所观

jiàn wú xǐ wú wèi wú suǒ fēn bié wǒ dāng chéng fó
见，无喜无畏，无所分别。我当承佛

shèng zhǐ shuō cǐ guāng míng lìng zhū zhòng shēng rù wú xiǎng
圣旨说此光明，令诸众生入无想

huì
慧。

ěr shí fó gào wén shū shī lì shàn zāi shàn
尔时，佛告文殊师利：善哉！善

zāi rǔ shàn kuài shuō wú zhù ěr xǐ
哉！汝善快说，吾助你喜。

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn cǐ guāng míng
文殊师利白佛言：世尊，此光明

zhě shì bō rě bō luó mì bō rě bō luó mì zhě shì
者是般若波罗蜜，般若波罗蜜者是

rú lái rú lái zhě shì yī qiè zhòng shēng shì zūn wǒ
如来，如来者是一切众生。世尊，我

rú shì xiū bō rě bō luó mì
如是修般若波罗蜜。

ěr shí fó gào wén shū shī lì yán shàn nán zǐ
尔时，佛告文殊师利言：善男子，

rǔ jīn rú shì shuō shēn bō rě bō luó mì wǒ jīn wèn
汝今如是说深般若波罗蜜。我今问

rǔ ruò yǒu rén wèn rǔ yǒu jǐ zhòng shēng jiè rǔ yún
汝，若有人问：汝有几众生界？汝云

hé dá
何答？

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn ruò rén zuò
文殊师利白佛言：世尊，若人作

rú shì wèn wǒ dāng dā yán zhòngshēng jiè shù rú rú
如是问，我当答言：众生界数，如如

lái jiè
来界。

fó gào wén shū shī lì ruò rén wèn rǔ zhòng
佛告文殊师利：若人问：汝众

shēng jiè guǎng xiá yún hé rǔ yún hé dá
生界广狭云何？汝云何答？

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn ruò rén zuò
文殊师利白佛言：世尊，若人作

rú shì wèn wǒ dāng dā yán rú fó jiè guǎng xiá
如是问，我当答言：如佛界广狭。

wén shū shī lì ruò fù wèn rǔ zhòngshēng jiè
文殊师利，若复问：汝众生界，

xì zài hé chù dāng yún hé dá
系在何处？当云何答？

shì zūn wǒ dāng dā yán rú rú lái xì zhòng
世尊，我当答言：如如来系，众

shēng yì ěr
生亦尔。

wén shū shī lì ruò fù wèn rǔ zhòngshēng jiè
文殊师利，若复问：汝众生界，

zhù zài hé chù dāng yún hé dá
住在何处？当云何答？

shì zūn wǒ dāng dā yán zhù niè pán jiè
世尊，我当答言：住涅槃界。

fó gào wén shū shī lì rǔ rú shì xiū bō rě
佛告文殊师利：汝如是修般若

bō luó mì bō rě bō luó mì yǒu zhù chù fǒu
波罗蜜，般若波罗蜜有住处否？

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn bō rě bō
文殊师利白佛言：世尊，般若波

luó mì wú yǒu zhù chù
罗蜜无有住处。

fó gào wén shū shī lì ruò bō rě bō luó mì
佛告文殊师利：若般若波罗蜜

wú zhù chù zhě rǔ yún hé xiū rǔ yún hé xué
无住处者，汝云何修？汝云何学？

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn ruò bō rě
文殊师利白佛言：世尊，若般若

bō luó mì yǒu zhù chù zhě wǒ wú suǒ xiū wǒ wú suǒ
波罗蜜有住处者，我无所修，我无所
xué
学。

fó gào wén shū shī lì rǔ xiū bō rě shí yǒu
佛告文殊师利：汝修般若时，有

shàn gēn zēng jiǎn fǒu
善根增减否？

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn wú yǒu shàn
文殊师利白佛言：世尊，无有善
gēn kě zēng kě jiǎn ruò yǒu zēng jiǎn zé fēi xiū bō rě
根可增可减；若有增减，则非修般若
bō luó mì shì zūn bù wéi fǎ zēng bù wéi fǎ jiǎn
波罗蜜。世尊，不为法增，不为法减，
shì xiū bō rě bō luó mì bú duàn fán fū fǎ bù qǔ
是修般若波罗蜜。不断凡夫法，不取
rú lái fǎ shì xiū bō rě bō luó mì hé yǐ gù
如来法，是修般若波罗蜜。何以故？
shì zūn bō rě bō luó mì bù wéi dé fǎ gù xiū bù
世尊，般若波罗蜜不为得法故修，不
wéi bù dé fǎ gù xiū bù wéi xiū fǎ gù xiū bù wéi
为不得法故修，不为修法故修，不为
bù xiū fǎ gù xiū shì zūn wú dé wú shě shì xiū
不修法故修。世尊，无得无舍，是修
bō rě bō luó mì hé yǐ gù bù wéi shēng sǐ guò huàn
般若波罗蜜。何以故？不为生死过患，
bù wéi niè pán gōng dé gù shì zūn ruò rú shì xiū
不为涅槃功德故。世尊，若如是修，
shì xiū bō rě bō luó mì bù qǔ bú shòu bù shě bú
是修般若波罗蜜，不取不受、不舍不
fàng bù zēng bù jiǎn bù qǐ bú miè gù shì zūn
放、不增不减、不起不灭故。世尊，
ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén zuò shì sī wéi cǐ fǎ shàng
若善男子、善女人作是思惟此法上，

cǐ fǎ zhōng cǐ fǎ xià fēi xiū bō rě bō luó mì
此法中，此法下，非修般若波罗蜜。

hé yǐ gù wú shàngzhōng xià fǎ gù shì zūn wǒ rú
何以故？无上中下法故。世尊，我如

shì xiū bō rě bō luó mì
是修般若波罗蜜。

fó gào wén shū shī lì yī qiè fó fǎ fēi zēng
佛告文殊师利：一切佛法非增

shàng yē
上耶？

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn fó fǎ
文殊师利白佛言：世尊，佛法、

pú sà fǎ shēng wén yuán jué fǎ nǎi zhì fán fū fǎ
菩萨法、声闻、缘觉法乃至凡夫法，

jiē bù kě dé hé yǐ gù bì jìng kōng gù bì jìng
皆不可得。何以故？毕竟空故。毕竟

kōng zhōng wú fó fǎ fán fū fǎ fó fǎ fán fū fǎ
空中无佛法、凡夫法，佛法、凡夫法

zhōng wú bì jìng kōng hé yǐ gù kōng bù kōng bù kě
中无毕竟空。何以故？空、不空不可

dé gù
得故。

fó gào wén shū shī lì fó fǎ wú shàng fǒu
佛告文殊师利：佛法无上否？

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn wú yǒu yī
文殊师利白佛言：世尊，无有一

fǎ rú wēi chén xǔ míng wéi wú shàng hé yǐ gù tán bō
法如微尘许名为无上。何以故？檀波
luó mì tán bō luó mì kōng nǎi zhì bō rě bō luó mì
罗蜜檀波罗蜜空，乃至般若波罗蜜
bō rě bō luó mì kōng shí lì shí lì kōng sì wú suǒ
般若波罗蜜空，十力十力空，四无所
wèi shí bā bú gòng fǎ nǎi zhì sà pó ruò sà pó ruò
畏、十八不共法乃至萨婆若萨婆若
kōng kōngzhōng wú wú shàng wú shàngzhōng wú kōng kōng
空。空中无无上，无上中无空，空、
bù kōng bì jìng bù kě dé gù shì zūn bù kě sī yì
不空毕竟不可得故。世尊，不可思议
fǎ shì bō rě bō luó mì
法是般若波罗蜜。

fó gào wén shū shī lì rǔ bù sī wéi fó fǎ
佛告文殊师利：汝不思惟佛法

yē
耶？

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn wǒ ruò sī
文殊师利白佛言：世尊，我若思
wéi fó fǎ wǒ zé jiàn fó fǎ wú shàng hé yǐ gù
惟佛法，我则见佛法无上。何以故？
wú shēng sǐ gù shì zūn wǔ yīn shí èr rù shí
无生死故。世尊，五阴、十二入、十
bā jiè bì jìng bù kě dé yī qiè fó fǎ yì bù kě
八界毕竟不可得，一切佛法亦不可

dé bù kě dé zhōng wú kě dé bù kě dé gù shì zūn
得，不可得中无可得不可得故。世尊，
bō rě bō luó mì zhōng fán fū nǎi zhì fó wú fǎ wú
般若波罗蜜中凡夫乃至佛，无法，无
fēi fǎ wǒ dāng sī wéi hé děng fǎ hū
非法，我当思惟何等法乎？

fó yán shàn nán zǐ ruò wú sī wéi rǔ bù
佛言：善男子，若无思惟，汝不
yīng shuō cǐ fán fū fǎ cǐ yuán jué fǎ nǎi zhì bù yīng
应说此凡夫法、此缘觉法，乃至不应
shuō cǐ shì fó fǎ hé yǐ gù bù kě dé gù
说此是佛法。何以故？不可得故。

shì zūn wǒ shí bù shuō fán fū fǎ nǎi zhì fó
世尊，我实不说凡夫法乃至佛
fǎ hé yǐ gù bù xiū bō rě bō luó mì gù
法。何以故？不修般若波罗蜜故。

fó yán shàn nán zǐ rǔ yì bù yīng zuò rú shì
佛言：善男子，汝亦不应作如是
yì cǐ yù jiè cǐ sè jiè cǐ wú sè jiè hé yǐ
意：此欲界，此色界，此无色界。何以
gù bù kě dé gù
故？不可得故。

shì zūn yù jiè yù jiè xìng kōng nǎi zhì wú sè
世尊，欲界欲界性空，乃至无色
jiè wú sè jiè xìng kōng kōng zhōng wú shuō wǒ yì wú
界无色界性空，空中无说，我亦无

shuō shì zūn xiū bō rě bō luó mì bú jiànshàng bú
说。世尊，修般若波罗蜜，不见上，不
jiàn bú shàng hé yǐ gù shì zūn xiū bō rě bō luó
见不上。何以故？世尊，修般若波罗
mì bù qǔ fó fǎ bù shě fán fū fǎ hé yǐ gù
蜜，不取佛法，不舍凡夫法。何以故？
bì jìng kōng zhōng wú qǔ shě gù
毕竟空中无取舍故。

fó gào wén shū shī lì shàn zāi shàn zāi rǔ
佛告文殊师利：善哉！善哉！汝

néng rú shì shuō shēn bō rě bō luó mì cí shì pú sà
能如是说深般若波罗蜜，此是菩萨
mó hē sà yìn wén shū shī lì ruò shàn nán zǐ shàn
摩诃萨印。文殊师利，若善男子、善
nǚ rén fēi yú qiān wàn fó suǒ shēn zhòng shàn gēn dé wén
女人，非于千万佛所深种善根得闻
cǐ fǎ nǎi yú wú liàng wú biān fó suǒ shēn zhòng shàn gēn
此法，乃于无量无边佛所深种善根
nǎi dé wén cǐ shèn shēn bō rě bō luó mì bù shēng bù
乃得闻此甚深般若波罗蜜不生怖
wèi
畏。

wén shū shī lì fù bái fó yán shì zūn wǒ chéng
文殊师利复白佛言：世尊，我承

fó wēi shén dāng gèng shuō shèn shēn bō rě bō luó mì
佛威神当更说甚深般若波罗蜜。

fó gào wén shū shī lì shàn zāi shàn zāi zì
佛告文殊师利：善哉！善哉！恣

tīng rǔ shuō
听汝说。

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn ruò bù dé
文殊师利白佛言：世尊，若不得
fǎ shēng shì xiū bō rě bō luó mì hé yǐ gù zhū
法生，是修般若波罗蜜。何以故？诸
fǎ wú yǒu shēng gù ruò bù dé fǎ zhù shì xiū bō rě
法无有生故。若不得法住，是修般若
bō luó mì hé yǐ gù zhū fǎ rú shí gù ruò bù
波罗蜜。何以故？诸法如实故。若不
dé fǎ miè shì xiū bō rě bō luó mì hé yǐ gù
得法灭，是修般若波罗蜜。何以故？
zhū fǎ jì miè gù
诸法寂灭故。

shì zūn ruò bù dé sè shì xiū bō rě bō luó
世尊，若不得色，是修般若波罗
mì nǎi zhì bù dé shí shì xiū bō rě bō luó mì
蜜，乃至不得识，是修般若波罗蜜。
hé yǐ gù yī qiè zhū fǎ rú huàn rú yán gù
何以故？一切诸法如幻如炎故。

shì zūn ruò bù dé yǎn shì xiū bō rě bō luó
世尊，若不得眼，是修般若波罗
mì nǎi zhì bù dé yì shì xiū bō rě bō luó mì
蜜，乃至不得意，是修般若波罗蜜；

ruò bù dé sè nǎi zhì bù dé fǎ bù dé yǎn jiè
若不得色，乃至不得法，不得眼界、
sè jiè yǎn shí jiè nǎi zhì bù dé fǎ jiè yì shí
色界、眼识界，乃至不得法界、意识
jiè shì xiū bō rě bō luó mì ruò bù dé yù jiè
界，是修般若波罗蜜；若不得欲界，
shì xiū bō rě bō luó mì nǎi zhì wú sè jiè yì rú
是修般若波罗蜜，乃至无色界亦如
shì
是。

shì zūn ruò bù dé tán bō luó mì shì xiū bō
世尊，若不得檀波罗蜜，是修般
rě bō luó mì nǎi zhì bù dé bō rě bō luó mì shì
若波罗蜜，乃至不得般若波罗蜜，是
xiū bō rě bō luó mì ruò bù dé fó shí lì sì wú
修般若波罗蜜；若不得佛十力、四无
suǒ wèi nǎi zhì shí bā bú gòng fǎ shì xiū bō rě bō
所畏乃至十八不共法，是修般若波
luó mì hé yǐ gù nèi kōng gù nǎi zhì wú fǎ yǒu
罗蜜。何以故？内空故，乃至无法有
fǎ kōng gù
法空故。

shì zūn ruò dé shēng zhù miè fēi xiū bō rě
世尊，若得生、住、灭，非修般若
bō luó mì ruò dé wǔ yīn shí èr rù shí bā jiè
波罗蜜；若得五阴、十二入、十八界，

fēi xiū bō rě bō luó mì ruò dé yù jiè sè jiè
非修般若波罗蜜；若得欲界、色界、
wú sè jiè fēi xiū bō rě bō luó mì ruò dé tán nǎi
无色界，非修般若波罗蜜；若得檀乃
zhì bō rě ruò dé fó shí lì nǎi zhì shí bā bú gòng
至般若，若得佛十力乃至十八不共
fǎ fēi xiū bō rě bō luó mì hé yǐ gù yǐ yǒu
法，非修般若波罗蜜。何以故？以有
dé gù
得故。

shì zūn ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén wén cǐ shèn
世尊，若善男子、善女人闻此甚
shēn bō rě bō luó mì bù jīng bù yí bú bù bú tuì
深般若波罗蜜，不惊不疑，不怖不退，
dāng zhī shì rén jiǔ yú xiān fó shēnzhòngshàn gēn
当知是人久于先佛深种善根。

wén shū shī lì fù bái fó yán shì zūn ruò bú
文殊师利复白佛言：世尊，若不
jiàn gòu fǎ jìng fǎ bú jiànshēng sǐ guǒ bú jiàn niè
见垢法、净法，不见生死果，不见涅
pán guǒ bú jiàn fó bú jiàn pú sà bú jiàn yuán jué
槃果，不见佛，不见菩萨，不见缘觉，
bú jiànshēng wén bú jiàn fán fū shì xiū bō rě bō luó
不见声闻，不见凡夫，是修般若波罗
mì hé yǐ gù yī qiè zhū fǎ wú gòu wú jìng nǎi
蜜。何以故？一切诸法无垢无净，乃

zhì wú fán fū gù
至无凡夫故。

shì zūn ruò jiàn gòu jìng nǎi zhì jiàn fán fū fēi
世尊，若见垢净乃至见凡夫，非
xiū bō rě bō luó mì shì zūn ruò jiàn gòu fǎ chā
修般若波罗蜜。世尊，若见垢法差
bié jìng fǎ chā bié nǎi zhì jiàn fó chā bié fán fū
别、净法差别，乃至见佛差别、凡夫
chā bié fēi xiū bō rě bō luó mì hé yǐ gù bō
差别，非修般若波罗蜜。何以故？般
rě bō luó mì wú chā bié gù
若波罗蜜无差别故。

fó gào wén shū shī lì shàn zāi shàn zāi shì
佛告文殊师利：善哉！善哉！是
zhēn xiū xíng bō rě bō luó mì wén shū shī lì rǔ yún
真修行般若波罗蜜。文殊师利，汝云
hé gòng yǎng fó
何供养佛？

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn ruò huàn rén
文殊师利白佛言：世尊，若幻人
xīn shù miè wǒ zé gòng yǎng fó
心数灭，我则供养佛。

fó gào wén shū shī lì rǔ bú zhù fó fǎ yē
佛告文殊师利：汝不住佛法耶？

wén shū bái fó shì zūn fó wú fǎ kě zhù
文殊白佛：世尊，佛无法可住，

wǒ yún hé zhù
我云何住？

fó gào wén shū shī lì ruò wú fǎ kě zhù shuí
佛告文殊师利：若无法可住，谁

yǒu fó fǎ
有佛法？

wén shū bái fó yán shì zūn wú yǒu yǒu fó fǎ
文殊白佛言：世尊，无有有佛法

zhě
者。

fó gào wén shū shī lì rǔ jīn yǐ dào wú suǒ
佛告文殊师利：汝今已到无所

zhù hū
著乎？

wén shū bái fó wú zhù zé wú dào yún hé shì
文殊白佛：无著则无到，云何世

zūn wèn yǐ dào wú zhù
尊问已到无著？

fó gào wén shū rǔ zhù pú tí fǒu
佛告文殊：汝住菩提否？

wén shū bái fó yán shì zūn fó shàng bú zhù pú
文殊白佛言：世尊，佛尚不住菩

tí hé kuàng wǒ dāng zhù pú tí hū
提，何况我当住菩提乎？

fó gào wén shū shī lì rǔ hé suǒ yī zuò rú
佛告文殊师利：汝何所依，作如

shì shuō
是说？

wén shū bái fó wǒ wú suǒ yī zuò rú shì
文殊白佛：我无所依，作如是

shuō
说。

fó gào wén shū rǔ ruò wú yī wèi hé suǒ
佛告文殊：汝若无依，为何所

shuō
说？

wén shū bái fó rú shì shì zūn wǒ wú suǒ
文殊白佛：如是，世尊，我无所

shuō hé yǐ gù yī qiè zhū fǎ wú míng zì gù
说。何以故？一切诸法无名字故。

ěr shí zhǎng lǎo shè lì fú bái fó yán shì zūn
尔时，长老舍利弗白佛言：世尊，

ruò pú sà mó hē sà wén cǐ shēn bō rě bō luó mì
若菩萨摩诃萨闻此深般若波罗蜜，

bù jīng yí bù wèi bì dìng dé jìn ā nòu da luó sān
不惊疑怖畏，必定得近阿耨多罗三

miǎo sān pú tí fǒu
藐三菩提否？

ěr shí mí lè pú sà bái fó yán shì zūn
尔时，弥勒菩萨白佛言：世尊，

ruò zhū pú sà mó hē sà wén cǐ shēn fǎ bù jīng yí
若诸菩萨摩诃萨闻此深法，不惊疑

bù wèi dé jìn ā nòu da luó sān miǎo sān pú tí fǒu
怖畏，得近阿耨多罗三藐三菩提否？

ěr shí yǒu tiān nǚ míng wú yuán bái fó yán
尔时，有天女名无缘，白佛言：

shì zūn ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén wén cǐ shēn bō rě
世尊，若善男子、善女人闻此深般若

bō luó mì bù jīng yí bù wèi dāng dé shēng wén fǎ
波罗蜜，不惊疑怖畏，当得声闻法、

yuán jué fǎ pú sà fǎ fó fǎ fǒu
缘觉法、菩萨法、佛法否？

ěr shí fó gào shè lì fú rú shì rú shì
尔时，佛告舍利弗：如是，如是，

shè lì fú ruò zhū pú sà mó hē sà wén cǐ shēn bō
舍利弗，若诸菩萨摩诃萨闻此深般

rě bō luó mì bù jīng yí bù wèi bì dìng dāng dé ā
若波罗蜜，不惊疑怖畏，必定当得阿

nòu da luó sān miǎo sān pú tí shì shàn nán zǐ shàn nǚ
耨多罗三藐三菩提。是善男子、善女

rén dāng wéi dà shī zhǔ dì yī shī zhǔ shèng shī zhǔ
人，当为大施主、第一施主、胜施主、

wú děng shī zhǔ dāng jù zú jiè rěn rǔ jīng jìn
无等施主，当具足戒、忍辱、精进、

chán dìng zhì huì dāng jù zhū gōng dé chéng jiù xiāng hǎo
禅定、智慧，当具诸功德成就相好，

zì bú bù wèi lìng rén bú bù wèi jiū jìng bō rě bō
自不怖畏令人不怖畏，究竟般若波

luó mì yǐ bù kě dé wú xiàng wú wéi chéng jiù dì
罗蜜，以不可得、无相、无为成就第

yī bù kě sī yì fǎ gù
一不可思议法故。

fó gào wén shū shī lì rǔ hé suǒ jiàn hé suǒ
佛告文殊师利：汝何所见，何所

lè qiú ā nòu da luó sān miǎo sān pú tí
乐，求阿耨多罗三藐三菩提？

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn wǒ wú jiàn
文殊师利白佛言：世尊，我无见

wú lè gù qiú pú tí
无乐故求菩提。

fó gào wén shū shī lì ruò wú jiàn wú lè yì
佛告文殊师利：若无见无乐，亦

yīng wú qiú
应无求。

wén shū shī lì bái fó rú shì shì zūn wǒ
文殊师利白佛：如是，世尊，我

shí wú qiú hé yǐ gù ruò yǒu qiú zhě shì fán fū
实无求。何以故？若有求者，是凡夫

xiāng
相。

fó gào wén shū shī lì rǔ jīn zhēn shí bù qiú
佛告文殊师利：汝今真实不求

pú tí yē
菩提耶？

wén shū bái fó wǒ zhēn shí bù qiú pú tí hé
文殊白佛：我真实不求菩提。何

yǐ gù qiú pú tí zhě shì fán fū xiāng
以故？求菩提者，是凡夫相。

fó gào wén shū shī lì rǔ wéi dìng qiú wéi dìng
佛告文殊师利：汝为定求？为定

bù qiú
不求？

wén shū bái fó ruò yán dìng qiú dìng bù qiú
文殊白佛：若言定求、定不求、

dìng qiú bù qiú dìng fēi qiú fēi bù qiú shì fán fū
定求不求、定非求非不求，是凡夫

xiāng hé yǐ gù pú tí wú zhù chù gù
相。何以故？菩提无住处故。

fó gào wén shū shī lì shàn zāi shàn zāi rǔ
佛告文殊师利：善哉！善哉！汝

néng rú shì shuō bō rě bō luó mì rǔ xiān yǐ yú wú
能如是说般若波罗蜜。汝先已于无

liàng fó suǒ shēn zhòng shàn gēn jiǔ xiū fàn háng zhū pú
量佛所，深种善根，久修梵行。诸菩

sà mó hē sà lè shēn fǎ zhě yīng dāng rú suǒ shuō xué
萨摩诃萨乐深法者，应当如所说学，

rú suǒ shuō xíng
如所说行。

wén shū bái fó wǒ bù yú wú liàng fó suǒ shēn
文殊白佛：我不于无量佛所深

zhòng shàn gēn bù jiǔ xiū fàn hēng hé yǐ gù wǒ ruò
种善根，不久修梵行。何以故？我若

zhòng shàn gēn zé yī qiè zhòngshēng yì zhòng shàn gēn wǒ ruò
种善根则一切众生亦种善根，我若

xiū fàn hēng zé yī qiè zhòngshēng yì xiū fàn hēng
修梵行则一切众生亦修梵行。

fó gào wén shū shī lì rǔ hé jiàn hé zhèng shuō
佛告文殊师利：汝何见何证说

rú shì yǔ
如是语？

wén shū bái fó wǒ wú jiàn wú zhèng yì wú suǒ
文殊白佛：我无见无证，亦无所

shuō shì zūn wǒ bú jiàn fán fū bú jiàn xué bú jiàn
说。世尊，我不见凡夫，不见学，不见

wú xué bú jiàn fēi xué fēi wú xué bú jiàn gù bú
无学，不见非学非无学，不见故不

zhèng
证。

ěr shí shè lì fú bái wén shū shī lì rǔ jiàn
尔时，舍利弗白文殊师利：汝见

fó fǒu
佛否？

wén shū dá shè lì fú wǒ shàng bú jiàn shēng wén
文殊答舍利弗：我尚不见声闻

rén hé kuàng dāng jiàn fó hé yǐ gù yǐ bú jiàn zhū
人，何况当见佛？何以故？以不见诸

fǎ gù wèi wéi pú sà
法故，谓为菩萨。

shè lì fú bái wén shū shī lì rǔ jīn jué dìng
舍利弗白文殊师利：汝今决定

bú jiàn zhū fǎ yē
不见诸法耶？

wén shū shī lì dá shè lì fú dà dé dà bǐ
文殊师利答舍利弗：大德大比

qiū rǔ zhǐ bù xū fù shuō
丘，汝止，不须复说。

shè lì fú bái wén shū shī lì wèi wéi fó zhě
舍利弗白文殊师利：谓为佛者

shì shuí yǔ yán
是谁语言？

wén shū shī lì dá shè lì fú fó fēi fó bù
文殊师利答舍利弗：佛、非佛不

kě dé wú yǒu yán zhě wú yǒu shuō zhě shè lì fú
可得，无有言者，无有说者。舍利弗，

pú tí zhě bù kě yǐ yán shuō hé kuàng yǒu fó kě yán
菩提者不可以言说，何况有佛可言

kě shuō
可说？

fù cì dà dé shè lì fú rǔ shuō fó zhě shì
复次，大德舍利弗，汝说佛者是

shuí yǔ yán cǐ yǔ yán bù hé bú sǎn bù shēng bú miè
谁语言？此语言不合不散，不生不灭，

bú qù bù lái wú yǒu yī fǎ kě yǔ xiāngyīng wú zì
不去不来，无有一法可与相应，无字
wú jù dà dé shè lì fú yù jiàn fó zhě dāng rú shì
无句。大德舍利弗，欲见佛者当如是
xué
学。

ěr shí shè lì fú bái fó yán shì zūn cǐ
尔时，舍利弗白佛言：世尊，此
wén shū shī lì suǒ shuō xīn fā yì pú sà suǒ bù néng
文殊师利所说，新发意菩萨所不能
jiě
解。

wén shū shī lì dá shè lì fú rú shì rú
文殊师利答舍利弗：如是，如
shì dà dé shè lì fú pú tí fēi kě jiě xīn fā
是。大德舍利弗，菩提非可解，新发
yì zhě yún hé dāng jiě
意者云何当解？

shè lì fú bái wén shū shī lì zhū fó rú lái
舍利弗白文殊师利：诸佛如来
bù jué fǎ jiè yē
不觉法界耶？

wén shū shī lì dá shè lì fú zhū fó shàng bù
文殊师利答舍利弗：诸佛尚不
kě dé yún hé yǒu fó jué fǎ jiè shè lì fú fǎ
可得，云何有佛觉法界？舍利弗，法

jiè shàng bù kě dé yún hé dāng yǒu fǎ jiè wéi zhū fó
界尚不可得，云何当有法界为诸佛
suǒ jué shè lì fú fǎ jiè zhě jí shì pú tí pú
所觉？舍利弗，法界者即是菩提，菩
tí zhě jí shì fǎ jiè hé yǐ gù zhū fǎ wú jiè
提者即是法界。何以故？诸法无界
gù dà dé shè lì fú fǎ jiè fó jìng jiè wú yǒu
故。大德舍利弗，法界、佛境界无有
chā bié wú chā bié zhě jí shì wú zuò wú zuò zhě jí
差别，无差别者即是无作，无作者即
shì wú wéi wú wéi zhě jí shì wú shuō wú shuō zhě jí
是无为，无为者即是无说，无说者即
wú suǒ yǒu
无所有。

shè lì fú bái wén shū shī lì yī qiè fǎ jiè
舍利弗白文殊师利：一切法界
jí fó jìng jiè xī wú suǒ yǒu yē
及佛境界，悉无所有耶？

wén shū shī lì dá shè lì fú wú yǒu wú bù
文殊师利答舍利弗：无有，无不
yǒu hé yǐ gù yǒu jí bù yǒu yī xiāng wú xiāng
有。何以故？有及不有，一相无相，
wú yī wú èr gù
无一无二故。

shè lì fú bái wén shū shī lì rú shì xué zhě
舍利弗白文殊师利：如是学者

dāng dé pú tí yē
当得菩提耶？

wén shū shī lì dá shè lì fú rú shì xué wú
文殊师利答舍利弗：如是学无

suǒ xué bù shēng shàn dào bú duò è qù bù dé pú
所学，不生善道，不堕恶趣，不得菩

tí bú rù ní huán hé yǐ gù shè lì fú bō rě
提，不入泥洹。何以故？舍利弗，般若

bō luó mì bì jìng kōng gù bì jìng kōng zhōng wú yī
波罗蜜毕竟空故。毕竟空中，无一，

wú èr wú sān wú sì wú yǒu qù lái bù kě sī
无二，无三，无四，无有去来，不可思

yì dà dé shè lì fú ruò rén yán wǒ dé pú tí dào
议。大德舍利弗，若人言我得菩提道，

shì zēng shàng màn shuō hé yǐ gù wú dé wèi dé gù
是增上慢说。何以故？无得谓得故。

rú shì zēng shàng màn rén bù kān shòu rén xìn shī yǒu xìn
如是增上慢人不堪受人信施，有信

rén bù yīng gòng yǎng
人不应供养。

shè lì fú bái wén shū shī lì rǔ hé suǒ yī
舍利弗白文殊师利：汝何所依，

zuò rú shì shuō
作如是说？

wén shū shī lì dá shè lì fú wǒ wú suǒ yī
文殊师利答舍利弗：我无所依，

zuò rú shì shuō hé yǐ gù bō rě bō luó mì yǔ zhū
作如是说。何以故？般若波罗蜜与诸

fǎ děng gù zhū fǎ wú suǒ yī yǐ píng děng gù
法等故，诸法无所依，以平等故。

shè lì fú bái wén shū shī lì rǔ bù yǐ zhì
舍利弗白文殊师利：汝不以智

huì chú duàn fán nǎo yē
慧除断烦恼耶？

wén shū shī lì dá shè lì fú rǔ shì lòu jìn
文殊师利答舍利弗：汝是漏尽

ā luó hàn fǒu
阿罗汉否？

shè lì fú yán fǒu yě
舍利弗言：否也。

wén shū shī lì yán wǒ yì bù yǐ zhì huì chú
文殊师利言：我亦不以智慧除

duàn fán nǎo
断烦恼。

shè lì fú yán rǔ hé suǒ yī zuò rú shì shuō
舍利弗言：汝何所依，作如是说

bú bù bú wèi
不怖不畏？

wén shū shī lì yán wǒ shàng bù kě dé dāng yǒu
文殊师利言：我尚不可得，当有

hé wǒ ér shēng bù wèi
何我而生怖畏？

shè lì fú yán shàn zāi shàn zāi wén shū shī
舍利弗言：善哉！善哉！文殊师

lì kuài shuō rú shì shèn shēn bō rě bō luó mì
利，快说如是甚深般若波罗蜜！

ěr shí fó gào wén shū shī lì yán shàn nán zǐ
尔时，佛告文殊师利言：善男子，

yǒu pú sà mó hē sà zhù pú tí xīn qiú wú shàng pú tí
有菩萨摩诃萨住菩提心求无上菩提

fǒu
否？

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn wú pú sà
文殊师利白佛言：世尊，无菩萨

zhù pú tí xīn qiú wú shàng pú tí hé yǐ gù pú tí
住菩提心求无上菩提。何以故？菩提

xīn bù kě dé wú shàng pú tí yì bù kě dé wǔ wú
心不可得，无上菩提亦不可得。五无

jiàn zuì shì pú tí xìng wú yǒu pú sà qǐ wú jiàn xīn
间罪是菩提性，无有菩萨起无间心

qiú wú jiàn zuì guǒ yún hé yǒu pú sà zhù pú tí xīn
求无间罪果，云何有菩萨住菩提心

qiú wú shàng pú tí pú tí zhě shì yī qiè zhū fǎ
求无上菩提？菩提者，是一切诸法。

hé yǐ gù sè fēi sè bù kě dé gù nǎi zhì shí fēi
何以故？色非色不可得故，乃至识非

shí yì bù kě dé yǎn fēi yǎn bù kě dé nǎi zhì yì
识亦不可得，眼非眼不可得乃至意

fēi yì bù kě dé sè fēi sè bù kě dé nǎi zhì fǎ
非意不可得，色非色不可得，乃至法
fēi fǎ bù kě dé yǎn jiè fēi yǎn jiè nǎi zhì fǎ jiè
非法不可得，眼界非眼界，乃至法界
fēi fǎ jiè yì bù kě dé shēng fēi shēng bù kě dé nǎi
非法界亦不可得，生非生不可得，乃
zhì lǎo sǐ fēi lǎo sǐ yì bù kě dé tán bō luó mì
至老死非老死亦不可得，檀波罗蜜
fēi tán bō luó mì bù kě dé nǎi zhì bō rě bō luó mì
非檀波罗蜜不可得，乃至般若波罗蜜
fēi bō rě bō luó mì yì bù kě dé fó shí lì fēi
非般若波罗蜜亦不可得，佛十力非
fó shí lì bù kě dé nǎi zhì shí bā bú gòng fǎ fēi shí
佛十力不可得，乃至十八不共法非十
bā bú gòng fǎ yì bù kě dé pú tí xīn wú shàng pú
八不共法亦不可得，菩提心、无上菩
tí jiē bù kě dé bù kě dé zhōng wú kě dé bù kě
提皆不可得。不可得中无可得、不可
dé shì gù shì zūn wú pú sà zhù pú tí xīn qiú
得。是故，世尊，无菩萨住菩提心求
wú shàng pú tí zhě
无上菩提者。

fó gào wén shū shī lì rǔ yì wèi rú lái shì
佛告文殊师利：汝意谓如来是

rǔ shī fǒu
汝师否？

wén shū shī lì bái fó yán wǒ wú yǒu yì wèi
文殊师利白佛言：我无有意谓
fó shì wǒ shī hé yǐ gù shì zūn wǒ shàng bù kě
佛是我师。何以故？世尊，我尚不可
dé hé kuàngdāng yǒu yì wèi fó shì wǒ shī
得，何况当有意谓佛是我师？

fó gào wén shū shī lì rǔ yú wǒ yǒu yí fǒu
佛告文殊师利：汝于我有疑否？

wén shū bái fó yán shì zūn wǒ shàng wú jué dìng
文殊白佛言：世尊，我尚无决定，
hé kuàngdāng yǒu yí hé yǐ gù xiān dìng hòu yí gù
何况当有疑？何以故？先定后疑故。

fó gào wén shū shī lì rǔ bú dìng yán rú lái
佛告文殊师利：汝不定言如来

shēng yē
生耶？

wén shū bái fó rú lái ruò shēng fǎ jiè yì yīng
文殊白佛：如来若生，法界亦应
shēng hé yǐ gù fǎ jiè rú lái yī xiāng wú èr xiāng
生。何以故？法界、如来一相无二相，
èr xiāng bù kě dé gù
二相不可得故。

wén shū shī lì rǔ xìn zhū fó rú lái rù niè
文殊师利，汝信诸佛如来入涅槃

pán fǒu
槃否？

wén shū shī lì yán yī qiè zhū fó jí niè pán
文殊师利言：一切诸佛即涅槃

xiāng niè pán xiàng zhě wú rù wú bú rù
相。涅槃相者，无入，无不入。

fó gào wén shū shī lì rǔ yán zhū fó yǒu liú
佛告文殊师利：汝言诸佛有流

zhuǎn fǒu
转否？

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn bù liú zhuǎn
文殊师利白佛言：世尊，不流转

shàng bù kě dé hé kuàng liú zhuǎn dāng kě dé
尚不可得，何况流转当可得？

fó gào wén shū shī lì rú lái wú xīn wéi rú
佛告文殊师利：如来无心，唯如

lái qián kě shuō cǐ yǔ huò lòu jìn ā luó hàn jí bú
来前可说此语，或漏尽阿罗汉及不

tuì pú sà qián kě shuō cǐ yǔ ruò yú rén wén cǐ yǔ
退菩萨前可说此语。若余人闻此语，

zé bù shēng xìn qǐ jīng yí hé yǐ gù cǐ shèn shēn bō
则不生信起惊疑。何以故？此甚深般

rě bō luó mì nán xìn nán jiě gù
若波罗蜜，难信难解故。

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn fù hé děng
文殊师利白佛言：世尊，复何等

rén néng xìn cǐ shèn shēn fǎ
人能信此甚深法？

fó gào wén shū shī lì yī qiè fán fū néng xìn
佛告文殊师利：一切凡夫能信

cǐ fǎ hé yǐ gù rú lái wú xīn yī qiè fán fū
此法。何以故？如来无心，一切凡夫

yì wú xīn gù
亦无心故。

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn hé gù zuò
文殊师利白佛言：世尊，何故作

rú shì shuō fǎ xīn fā yì pú sà jí ā luó hàn xián
如是说法？新发意菩萨及阿罗汉咸

jiē yǒu yí yuàn wén jiě shuō
皆有疑，愿闻解说。

fó gào wén shū rú shí xiāng fǎ xìng fǎ zhù
佛告文殊：如实相、法性、法住、

fǎ wèi shí jì zhōng yǒu fó yǒu fán fū chā bié fǒu
法位、实际中，有佛、有凡夫差别否？

wén shū bái fó yán fǒu yě shì zūn
文殊白佛言：否也，世尊。

fó gào wén shū ruò wú chā bié hé gù shēng
佛告文殊：若无差别，何故生

yí
疑？

wén shū bái fó yán shì zūn wú chā bié zhōng yǒu fó
文殊白佛言：世尊，无差别中有佛、

yǒu fán fū fǒu
有凡夫否？

fó yán yǒu hé yǐ gù fó yǔ fán fū wú
佛言：有。何以故？佛与凡夫无

èr wú chā bié yī xiāng wú xiàng gù
二无差别，一相无相故。

fó gào wén shū rǔ xìn rú lái yú yī qiè zhòng
佛告文殊：汝信如来于一切众

shēngzhōng zuì shèng fǒu
生中最胜否？

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn wǒ xìn rú
文殊师利白佛言：世尊，我信如

lái yú yī qiè zhòngshēngzhōng zuì shèng shì zūn ruò wǒ
来于一切众生中最胜。世尊，若我

xìn rú lái yú yī qiè zhòngshēngzhōng zuì shèng zé rú lái
信如来于一切众生中最胜，则如来

chéng bú zuì shèng
成不最胜。

fó gào wén shū rǔ xìn rú lái chéng jiù yī qiè
佛告文殊：汝信如来成就一切

bù kě sī yì fǎ fǒu
不可思议法否？

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn wǒ xìn rú
文殊师利白佛言：世尊，我信如

lái chéng jiù yī qiè bù kě sī yì fǎ shì zūn wǒ ruò
来成就一切不可思议法。世尊，我若

xìn rú lái chéng jiù yī qiè bù kě sī yì fǎ rú lái
信如来成就一切不可思议法，如来

zé chéng kě sī yì
则成可思议。

fó gào wén shū shī lì rǔ xìn yī qiè shēng wén
佛告文殊师利：汝信一切声闻

shì rú lái suǒ jiào huà fǒu
是如来所教化否？

shì zūn wǒ xìn yī qiè shēng wén shì rú lái suǒ
世尊，我信一切声闻是如来所

jiào huà shì zūn wǒ ruò xìn yī qiè shēng wén shì rú lái
教化。世尊，我若信一切声闻是如来

suǒ jiào huà zé fǎ jiè chéng kě jiào huà
所教化，则法界成可教化。

fó gào wén shū shī lì rǔ xìn rú lái shì wú
佛告文殊师利：汝信如来是无

shàng fú tián fǒu
上福田否？

shì zūn wǒ xìn rú lái shì wú shàng fú tián shì
世尊，我信如来是无上福田。世

zūn wǒ ruò xìn rú lái shì wú shàng fú tián rú lái zé
尊，我若信如来是无上福田，如来则

fēi fú tián
非福田。

fó gào wén shū shī lì rǔ hé suǒ yī zuò rú
佛告文殊师利：汝何所依，作如

shì dá wǒ
是答我？

wén shū bái fó yán shì zūn wǒ wú suǒ yī
文殊白佛言：世尊，我无所依，
zuò rú shì dá shì zūn wú suǒ yī zhōng wú shèng wú
作如是答。世尊，无所依中无胜无
bú shèng wú kě sī yì wú bù kě sī yì wú jiào huà
不胜、无可思议无不可思议、无教化
wú bù jiào huà wú fú tián wú fēi fú tián
无不教化、无福田无非福田。

shì shí yǐ fó shén lì dì liù zhǒng zhèn dòng yī
是时，以佛神力地六种震动，一
wàn liù qiān bǐ qiū zhòng yǐ wú kě qǔ xīn dé jiě tuō
万六千比丘众以无可取心得解脱，
qī bǎi bǐ qiū ní zhòng sān qiān yōu pó sāi sì wàn yōu
七百比丘尼众、三千优婆塞、四万优
pó yí zhòng yuǎn chén lí gòu dé fǎ yǎn jìng liù wàn yì
婆夷众远尘离垢得法眼净，六万亿
nuó yú tuō zhū tiān yuǎn chén lí gòu dé fǎ yǎn jìng
那由他诸天远尘离垢得法眼净。

shì shí zhǎng lǎo ā nán jí cóng zuò qǐ piān tǎn
是时，长老阿难即从座起，偏袒
yòu jiān yòu xī zhù dì hé zhǎng gōng jìng bái fó yán
右肩，右膝著地，合掌恭敬白佛言：
shì zūn hé yīn hé yuán cǐ dì dà dòng
世尊，何因何缘此地大动？

ěr shí fó gào ā nán cǐ shuō bō rě bō luó
尔时，佛告阿难：此说般若波罗

mì wǎng gǔ zhū fó jiē yú cǐ chù shuō cǐ fǎ yǐ shì
蜜，往古诸佛皆于此处说此法，以是
yīn yuán gù cǐ dì zhèn dòng
因缘故，此地震动。

ěr shí zhǎng lǎo shè lì fú bái fó yán shì zūn
尔时，长老舍利弗白佛言：世尊，
cǐ wén shū shī lì suǒ shuō bù kě sī yì
此文殊师利所说不可思议。

ěr shí shì zūn gào wén shū shī lì rú shè lì
尔时，世尊告文殊师利：如舍利
fú suǒ shuō cǐ wén shū shī lì suǒ shuō bù kě sī yì
弗所说，此文殊师利所说不可思议。

ěr shí wén shū shī lì bái fó yán shì zūn
尔时，文殊师利白佛言：世尊，
ruò bù kě sī yì zé bù kě shuō ruò kě shuō zé kě
若不可思议则不可说，若可说则可
sī yì bù kě sī yì zhě wú suǒ yǒu bī yī qiè shēng
思议。不可思议者无所有，彼一切声
yì bù kě sī yì bù kě sī yì zhě wú shēng
亦不可思议，不可思议者无声。

fó gào wén shū shī lì rǔ rù bù kě sī yì
佛告文殊师利：汝入不可思议
dìng fǒu?
定否？

wén shū shī lì bái fó yán fǒu yě shì zūn
文殊师利白佛言：否也，世尊。

ruò wǒ rù bù kě sī yì dìng zhě wǒ zé chéng kě sī
若我入不可思议定者，我则成可思
yì shì zūn xīn wú xīn wǒ dāng yún hé rù bù kě
议。世尊，心无心，我当云何入不可
sī yì dìng
思议定？

fù cì shì zūn wǒ chū fā pú sà yì yán
复次，世尊，我初发菩萨意，言
wǒ dāng rù bù kě sī yì dìng wǒ jīn wú cǐ yì dāng
我当入不可思议定，我今无此意当
rù bù kě sī yì dìng shì zūn rú chū xué shè xiān
入不可思议定。世尊，如初学射，先
zuò cǐ yì wǒ dāng shè péng shè péng chéng yǐ hòu zuò shì
作此意我当射棚；射棚成已，后作是
niàn wǒ dāng shè pí shè pí chéng yǐ fù zuò shì niàn wǒ
念我当射皮；射皮成已，复作是念我
dāng shè mù shè mù chéng yǐ fù zuò shì niàn wǒ dāng shè
当射木；射木成已，复作是念我当射
tiě shè tiě chéng yǐ wú fù qián niàn suí qí jiàn zhōng
铁；射铁成已，无复前念，随其箭中，
jiē néng chè guò wǒ yì rú shì xī chū fā yì qiú
皆能彻过。我亦如是，昔初发意，求
rù bù kě sī yì dìng wǒ yú jīn rì wú fù cǐ yì
入不可思议定。我于今日，无复此意
dāng rù bù kě sī yì dìng hé yǐ gù cǐ dìng bù kě
当入不可思议定。何以故？此定不可

sī yì gù
思议故。

ěr shí shè lì fú bái fó yán shì zūn wén
尔时，舍利弗白佛言：世尊，文

shū shī lì wèi yīng dé zhù hé yī gù lí cǐ bù kě
殊师利未应得住。何以故？离此不可

sī yì dìng gèng yǒu jì jìng dìng shì qí suǒ yīng dé gù
思议定更有寂静定，是其所应得故。

wén shū shī lì bái shè lì fú yán rǔ yún hé
文殊师利白舍利弗言：汝云何

zhī lí cǐ bù kě sī yì dìng gèng yǒu jì jìng dìng dà
知离此不可思议定更有寂静定？大

dé shè lì fú ruò cǐ bù kě sī yì dìng kě dé zhě
德舍利弗，若此不可思议定可得者，

kě lí cǐ dìng yǒu jì jìng dìng ruò cǐ bù kě sī yì
可离此定有寂静定。若此不可思议

dìng bù kě dé zhě bǐ jì jìng dìng yì bù kě dé hé
定不可得者，彼寂静定亦不可得。何

yī gù yī cǐ bù kě sī yì dìng bù kě dé gù bǐ
以故？以此不可思议定不可得故，彼

yì bù kě dé
亦不可得。

fù cì dà dé shè lì fú wú yǒu zhòng shēng
复次，大德舍利弗，无有众生

bù dé cǐ dìng zhě yī qiè zhòng shēng jiē dé cǐ dìng
不得此定者，一切众生皆得此定。

hé yǐ gù yī qiè zhū xīn wú xīn gù bǐ wú xīn xìng
何以故?一切诸心无心故,彼无心性

jī shì cǐ dìng shì gù yī qiè zhòng shēng jiē dé cǐ
即是此定,是故一切众生皆得此

dìng
定。

ěr shí shì zūn tàn wén shū shī lì shàn zāi!
尔时,世尊叹文殊师利:善哉!

shàn zāi rú rǔ suǒ shuō shì zuì shèng yì rǔ yú jiǔ yuǎn
善哉!如汝所说是最胜义。汝于久远

wú liàng fó suǒ shēn zhòng shàn gēn néng zuò shì shuō wén
无量佛所,深种善根,能作是说。文

shū shī lì rǔ zuò shì niàn wǒ zhù bō rě bō luó mì
殊师利,汝作是念我住般若波罗蜜

néng shuō cǐ yán fǒu?
能说此言否?

wén shū shī lì bái fó yán fǒu yě shì zūn
文殊师利白佛言:否也,世尊。

wǒ wú cǐ niàn shì zūn ruò wǒ yǒu cǐ niàn zhù bō rě
我无此念。世尊,若我有此念住般若

bō luó mì néng shuō cǐ yán zhě wǒ zé zhù kě dé fǎ
波罗蜜能说此言者,我则住可得法。

shì zūn wǒ ruò zhù wǒ xiàng zé yǒu shì niàn shì gù
世尊,我若住我相,则有是念。是故,

shì zūn wǒ bú zuò cǐ niàn zhù bō rě bō luó mì néng
世尊,我不作此念住般若波罗蜜能

shuō cǐ yán
说此言。

ěr shí fó gào wén shū shī lì shuí dāng xìn rǔ
尔时，佛告文殊师利：谁当信汝

suǒ shuō
所说？

wén shū shī lì bái fó yán shì zūn ruò rén bù
文殊师利白佛言：世尊，若人不

zhí shēng sǐ jí niè pán xiāng shì rén xìn wǒ suǒ shuō
执生死及涅槃相，是人信我所说。

yòu ruò rén jiān zhí yǒu wǒ ruò rén jù sān dú cǐ rén
又若人坚执有我，若人具三毒，此人

bù néng xìn hé yǐ gù jiàn jí fán nǎo wú kě miè
不能信。何以故？见及烦恼无可灭

gù
故。

ěr shí shì zūn tàn wén shū shī lì shàn zāi
尔时，世尊叹文殊师利：善哉！

shàn zāi rǔ néng shàn shuō
善哉！汝能善说。

ěr shí zhǎng lǎo mó hē jiā shè bái fó yán shì
尔时，长老摩诃迦叶白佛言：世

zūn wèi lái shì shuí néng xìn cǐ shēn fǎ shuí lè tīng cǐ
尊，未来世谁能信此深法？谁乐听此

fǎ
法？

fó gào jiā shè jí jīn rì sì zhòng bī qiū bǐ
佛告迦葉：即今日四众比丘、比
qiū ní yōu pó sāi yōu pó yí yú wèi lái shì néng
丘尼、优婆塞、优婆夷，于未来世能
xìn cǐ fǎ wén shuō cǐ shēn bō rě bō luó mì dāng zhī
信此法，闻说此深般若波罗蜜，当知
cǐ fǎ dāng qiú cǐ fǎ
此法，当求此法。

jiā shè pì rú zhǎng zhě huò zhǎng zhě zǐ yǐ
迦葉，譬如长者或长者子，已
shī yī dà bǎo zhū jià zhí yì wàn liǎng jīn dà shēng
失一大宝珠，价直亿万两金，大生
yōu nǎo jīn gèng hái dé shēng dà huān xǐ yōu nǎo xī
忧恼，今更还得，生大欢喜，忧恼悉
miè rú shì jiā shè bī qiū bī qiū ní yōu pó
灭。如是，迦葉，比丘、比丘尼、优婆
sāi yōu pó yí yú wèi lái shì wén cǐ zuì shēn bō rě
塞、优婆夷于未来世闻此最深般若
bō luó mì jīng yǔ bō rě xiāng yīng wén yǐ shēng xǐ
波罗蜜经，与般若相应，闻已生喜，
xīn dé ān lè wú fù yōu nǎo yì fù rú shì dāng
心得安乐，无复忧恼，亦复如是，当
zuò shì yán wǒ děng jīn rì dé jiàn rú lái gòng yǎng rú
作是言：我等今日得见如来，供养如
lái suǒ yǐ zhě hé yǐ dé wén cǐ shēn shēn wēi miào liù
来。所以者何？以得闻此甚深微妙六

bō luó mì gù
波罗蜜故。

jiā shè pì rú sān shí sān tiān jiàn bō lì zhì
迦叶，譬如三十三天见波利质

da luó shù chū shēng pào shí zuò rú shì niàn cǐ pào bù
多罗树初生疱时，作如是念：此疱不

jiǔ bì dāng kāi fū rú shì jiā shè bǐ qiū bǐ qiū
久必当开敷。如是，迦叶，比丘、比丘

ní yōu pó sāi yōu pó yí wén cǐ bō rě bō luó mì
尼、优婆塞、优婆夷闻此般若波罗蜜

jīng xīn shēng huān xǐ yì fù rú shì wǒ yú lái shì bì
经，心生欢喜亦复如是，我于来世必

děi cǐ fǎ
得此法。

jiā shè cǐ shēn bō rě bō luó mì rú lái miè
迦叶，此深般若波罗蜜如来灭

hòu dāng zhù bú miè chù chù liú xíng jiā shè yǐ fó
后，当住不灭，处处流行。迦叶，以佛

lì gù wèi lái shì zhōng ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén
力故，未来世中，若善男子、善女人

dāng dé cǐ shēn bō rě bō luó mì
当得此深般若波罗蜜。

jiā shè rú mó ní zhū shī jiàn mó ní bǎo xīn
迦叶，如摩尼珠师见摩尼宝，心

shēng huān xǐ bù jiǎ sī liang jí zhī zhēn wěi hé yǐ
生欢喜，不假思量即知真伪。何以

gù yǐ guàn jiàn gù rú shì jiā shè ruò rén wén cǐ
故？以惯见故。如是，迦叶，若人闻此
bō rě bō luó mì xiāng yīng fǎ wén yǐ huān xǐ shēng xìn
般若波罗蜜相应法，闻已欢喜生信
lè xīn dāng zhī cǐ rén xiān shì yǐ wén cǐ bō rě bō
乐心，当知此人先世已闻此般若波
luó mì cóng jiǔ yuǎn jié lái yǐ céng gòng yǎng zhū fó
罗蜜，从久远劫来已曾供养诸佛。

jiā shè bái fó yán shì zūn cǐ shàn nán zǐ
迦叶白佛言：世尊，此善男子、
shàn nǚ rén jīn wén cǐ fǎ yú wèi lái shì zhuǎn fù xìn
善女人今闻此法，于未来世转复信
jiě
解。

fó gào mó hē jiā shè rú shì rú shì rú
佛告摩诃迦叶：如是，如是，如
rǔ suǒ shuō
汝所说。

ěr shí wén shū shī lì bái fó yán shì zūn
尔时，文殊师利白佛言：世尊，
cǐ fǎ wú xíng wú xiàng shuō cǐ fǎ zhě yì wú xíng wú
此法无行无相，说此法者亦无行无
xiàng yún hé shì zūn shuō yǒu xíng xiāng
相，云何世尊说有行相？

fó gào wén shū shī lì shàn nán zǐ shàn nǚ rén
佛告文殊师利：善男子、善女人

xíng xiàng zhě suǒ wèi xìn cǐ fǎ shòu chí cǐ fǎ yǐ
行相者，所谓信此法，受持此法，以
wú suǒ dé xīn gù xíng yì wú suǒ dé xiāng yì wú suǒ
无所得心故，行亦无所得，相亦无所
dé
得。

wén shū shī lì ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén lè
文殊师利，若善男子、善女人乐
cǐ wú suǒ dé dāng tīng cǐ bō rě bō luó mì ruò shàn
此无所得，当听此般若波罗蜜；若善
nán zǐ shàn nǚ rén yù dé bú tuì zhuǎn dì dāng tīng cǐ
男子、善女人欲得不退转地，当听此
bō rě bō luó mì ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén yù xìn
般若波罗蜜；若善男子、善女人欲信
yī qiè zhū fǎ yǔ fǎ jiè děng dāng tīng cǐ bō rě bō
一切诸法与法界等，当听此般若波
luó mì ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén yù zhī yī qiè zhū
罗蜜；若善男子、善女人欲知一切诸
fǎ dāng tīng cǐ bō rě bō luó mì ruò rén dé xìn cǐ
法，当听此般若波罗蜜；若人得信此
yì dāng tīng cǐ bō rě bō luó mì ruò rén bú lè niàn
义，当听此般若波罗蜜；若人不乐念
yī qiè zhū fǎ dāng tīng bō rě bō luó mì hé yǐ gù
一切诸法，当听般若波罗蜜。何以故？
cǐ bō rě bō luó mì bú jiàn yī qiè zhū fǎ gù
此般若波罗蜜不见一切诸法故。

wén shū shī lì ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén yù
文殊师利，若善男子、善女人欲
zhī yī qiè zhū fǎ bú jìng bú huì dāng tīng cǐ bō rě
知一切诸法不净不秽，当听此般若
bō luó mì ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén yù dé wú yí
波罗蜜；若善男子、善女人欲得无疑，
dāng tīng cǐ bō rě bō luó mì ruò shàn nán zǐ shàn nǚ
当听此般若波罗蜜；若善男子、善女
rén yù cí bēi biàn fù yī qiè zhòngshēng bú zhù zhòngshēng
人欲慈悲遍覆一切众生，不住众生
xiàng bù yǔ shì jiān zhèng dāng tīng cǐ bō rě bō luó
相，不与世间诤，当听此般若波罗
mì
蜜。

ěr shí wén shū shī lì bái fó yán shì zūn
尔时，文殊师利白佛言：世尊，
bō rě bō luó mì wú wǒ wú wǒ suǒ wú qǐ wú
般若波罗蜜无我、无我所、无起无
miè wú yīn wú guǒ wú kě zhí chí yún hé tīng shòu
灭、无因无果、无可执持，云何听受
ér dé gōng dé
而得功德？

fó gào wén shū shī lì bō rě bō luó mì wú
佛告文殊师利：般若波罗蜜无
zuò wú miè fēi fán fū fǎ fēi shèng rén fǎ fēi shēng
作无灭，非凡夫法非圣人法，非生

sǐ fǎ fēi lí shēng sǐ fǎ fēi niè pán fǎ fēi lí niè
死法非离生死法，非涅槃法非离涅
pán fǎ wú dé wú shī fēi kě sī yì fēi bù kě sī
槃法，无得无失，非可思议非不可思
yì ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén rú shì tīng shòu zé
议。若善男子、善女人如是听受，则
yǔ bō rě bō luó mì xiāng yīng shì wéi gōng dé yì wú
与般若波罗蜜相应，是为功德，亦无
gōng dé
功德。

fù cì wén shū shī lì ruò pú sà mó hē sà
复次，文殊师利，若菩萨摩诃萨
yù dé pú sà dìng yù zhī yī qiè zhū fó míng yù jiàn
欲得菩萨定，欲知一切诸佛名，欲见
yī qiè zhū fó shì jiè yù wén yī qiè zhū fó suǒ shuō
一切诸佛世界，欲闻一切诸佛所说
fǎ yù xíng zhū fó fǎ dāng xué cǐ bō rě bō luó
法，欲行诸佛法，当学此般若波罗
mì
蜜。

ěr shí wén shū shī lì bái fó yán shì zūn
尔时，文殊师利白佛言：世尊，
hé gù míng bō rě bō luó mì
何故名般若波罗蜜？

fó gào wén shū shī lì bō rě bō luó mì zhě
佛告文殊师利：般若波罗蜜者，

wú liàng wú biān wú fāng wú chù wú qù wú lái wú
无量无边，无方无处，无去无来，无
zuò wú wéi jí shì yī qiè zhū fó fǎ jiè gù míng bō
作无为，即是一切诸佛法界，故名般
rě bō luó mì
若波罗蜜。

wén shū shī lì cǐ bō rě bō luó mì shì pú
文殊师利，此般若波罗蜜是菩
sà mó hē sà xíng chù pú sà yú cǐ chù xíng gù míng
萨摩诃萨行处，菩萨于此处行，故名
xíng chù hé yǐ gù yǐ wú chù gù jí shì yī qiè
行处。何以故？以无处故。即是一切
zhū fó zhī mǔ yī qiè zhū fó suǒ cóng shēng gù hé yǐ
诸佛之母，一切诸佛所从生故。何以
gù yǐ wú shēng gù shì gù wén shū shī lì ruò shàn
故？以无生故。是故，文殊师利，若善
nán zǐ shàn nǚ rén yù xíng pú sà hòng jù zú zhū bō
男子、善女人欲行菩萨行，具足诸波
luó mì dāng xiū cǐ bō rě bō luó mì ruò yù dé zuò
罗蜜，当修此般若波罗蜜；若欲得坐
dào chǎng chéng wú shàng pú tí dāng xiū cǐ bō rě bō luó
道场成无上菩提，当修此般若波
mì ruò yù yǐ dà cí dà bēi biàn fù yī qiè zhòng shēng
蜜；若欲以大慈大悲遍覆一切众生，
dāng xiū cǐ bō rě bō luó mì ruò yù qǐ yī qiè dìng
当修此般若波罗蜜；若欲起一切定

fāng biàn dāng xiū cǐ bō rě bō luó mì ruò yù dé yī
方便，当修此般若波罗蜜；若欲得一
qiè sān mó bá tí dāng xiū cǐ bō rě bō luó mì hé
切三摩跋提，当修此般若波罗蜜。何
yī gù zhū sān mó bá wú suǒ wéi gù yī qiè zhū fǎ
以故？诸三摩跋无所为故。一切诸法
wú chū lí wú chū lí chù ruò rén yù suí zhú cǐ yǔ
无出离、无出离处，若人欲随逐此语，
dāng xiū bō rě bō luó mì yī qiè zhū fǎ rú shí bù
当修般若波罗蜜；一切诸法如实不
kě dé ruò yù lè rú shì zhī dāng xiū bō rě bō luó
可得，若欲乐如是知，当修般若波罗
mì yī qiè zhòng shēng wéi pú tí gù xiū pú tí dào
蜜；一切众生为菩提故修菩提道，
ér shí wú zhòng shēng yì wú pú tí ruò rén yù xìn
而实无众生，亦无菩提，若人欲信
lè cǐ fǎ dāng xiū bō rě bō luó mì hé yī gù
乐此法，当修般若波罗蜜。何以故？
yī qiè zhū fǎ rú shí yǔ pú tí děng rú fēi zhòng shēng
一切诸法如实与菩提等如，非众生
xíng bù shě zì xìng zhòng shēng xíng wú suǒ yǒu gù bǐ
行不舍自性，众生行无所有故。彼
zhòng shēng xíng shì fēi xíng bǐ fēi xíng shì pú tí bǐ
众生行是非行，彼非行是菩提，彼
pú tí shì fǎ jiè ruò yù bú zhù cǐ fǎ dāng xiū bō
菩提是法界，若欲不著此法，当修般

rě bō luó mì
若波罗蜜。

wén shū shī lì ruò bī qiū bī qiū ní yōu
文殊师利，若比丘、比丘尼、优

pó sāi yōu pó yí ruò shòu chí bō rě bō luó mì yī
婆塞、优婆夷，若受持般若波罗蜜一

sì jù jì wéi tā rén shuō wǒ shuō cǐ rén dé bú duò
四句偈为他人说，我说此人得不堕

fǎ hé kuàng rú shí xiū xíng dāng zhī bǐ shàn nán zǐ
法，何况如实修行！当知彼善男子、

shàn nǚ rén zhù fó jìng jiè
善女人住佛境界。

wén shū shī lì ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén wén
文殊师利，若善男子、善女人闻

cǐ shèn shēn bō rě bō luó mì bù shēng bù wèi dāng zhī
此甚深般若波罗蜜，不生怖畏，当知

cǐ rén shòu fó fǎ yìn cǐ fǎ yìn zhě shì fó suǒ zào
此人受佛法印。此法印者，是佛所造，

shì fó suǒ guì hé yǐ gù yǐ cǐ fǎ yìn yìn wú zhù
是佛所贵。何以故？以此法印印无著

fǎ gù ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén wéi cǐ yìn suǒ yìn
法故。若善男子、善女人为此印所印，

dāng zhī shì rén suí pú sà chéng jué dìng bú tuì bú duò
当知是人随菩萨乘决定不退，不堕

shēng wén pì zhī fó dì
声闻、辟支佛地。

ěr shí shì tí huán yīn jí zhū tiān zǐ cóng sān
尔时，释提桓因及诸天子从三

shí sān tiān yǔ xì mò zhān tán jí xì mò jīn xiè yòu
十三天，雨细末栴檀及细末金屑，又

sàn yù bō luó huā bō tóu mó huā jū wù tuó huā
散郁波罗花、钵头摩花、拘物陀花、

fēn tuó lì huā jí màn tuó luó huā yǐ gòng yǎng bō rě
分陀利花及曼陀罗花，以供养般若

bō luó mì gòng yǎng yī zuò rú shì yán wǒ yǐ gòng yǎng
波罗蜜。供养已作如是言：我已供养

wú shàng wú zhù zuì dì yī fǎ yuàn wǒ lái shì gèng wén
无上无著最第一法，愿我来世更闻

cǐ shēn bō rě bō luó mì ruò rén yì wéi cǐ shēn bō
此深般若波罗蜜。若人已为此深般

rě bō luó mì yìn zhī suǒ yìn yuàn qí wèi lái fù dé
若波罗蜜印之所印，愿其未来复得

tīng shòu jiū jìng chéng jiù sà pó ruò zhì
听受，究竟成就萨婆若智。

ěr shí shì tí huán yīn bái fó yán shì zūn
尔时，释提桓因白佛言：世尊，

ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén wén cǐ bō rě bō luó mì
若善男子、善女人闻此般若波罗蜜，

yī jīng yú ěr wǒ wéi zēng zhǎng fó fǎ gù shǒu hù bǐ
一经于耳，我为增长佛法故，守护彼

rén miàn bǎi yóu xún bú lìng fēi rén dé qí biàn yě shì
人，面百由旬不令非人得其便也。是

shàn nán zǐ shàn nǚ rén jiū jìng dāng dé ā nòu da luó
善男子、善女人究竟当得阿耨多罗

sān miǎo sān pú tí wǒ dāng rì rì wǎng dào qí suǒ ér
三藐三菩提，我当日日往到其所而

shè gòng yǎng
设供养。

ěr shí fó gào shì tí huán yīn rú shì rú
尔时，佛告释提桓因：如是，如

shì jiāo shī jiā dāng zhī bǐ shàn nán zǐ shàn nǚ rén
是，憍尸迦，当知彼善男子、善女人

jù zú fó fǎ bì dìng dé zhì ā nòu da luó sān miǎo
具足佛法，必定得至阿耨多罗三藐

sān pú tí
三菩提。

ěr shí wén shū shī lì bái fó yán wéi yuàn shì
尔时，文殊师利白佛言：唯愿世

zūn yǐ wēi shén lì chí cǐ bō rě bō luó mì jiǔ zhù
尊，以威神力持此般若波罗蜜久住

yú shì wéi yù ráo yì zhū zhòng shēng gù wén shū shī
于世，为欲饶益诸众生故。文殊师

lì shuō cǐ yǔ shí yǐ fó shén lì dà dì liù zhǒng zhèn
利说此语时，以佛神力大地六种震

dòng
动。

ěr shí shì zūn jí biàn wēi xiào fàng dà guāng míng
尔时，世尊即便微笑放大光明，

biàn zhào sān qiān dà qiān shì jiè yǐ wēi shén lì chí cǐ
遍照三千大千世界，以威神力持此

bō rě bō luó mì lìng jiǔ zhù shì
般若波罗蜜令久住世。

ěr shí wén shū shī lì fù bái fó yán shì zūn
尔时，文殊师利复白佛言：世尊，

fàng cǐ guāng míng shì chí bō rě bō luó mì xiāng
放此光明是持般若波罗蜜相。

fó gào wén shū shī lì rú shì rú shì wén
佛告文殊师利：如是，如是，文

shū shī lì wǒ fàng cǐ guāng míng shì chí bō rě bō luó
殊师利，我放此光明是持般若波罗

mì xiāng wén shū shī lì rǔ jīn dāng zhī wǒ yǐ chí
蜜相。文殊师利，汝今当知，我已持

cǐ bō rě bō luó mì jiǔ zhù yú shì ruò yǒu rén bù
此般若波罗蜜久住于世。若有人不

qīng huǐ cǐ fǎ bù shuō qí guò dāng zhī shì rén yǐ wéi
轻毁此法，不说其过，当知是人已为

cǐ shēn bō rě bō luó mì yìn zhī suǒ yìn shì gù wén
此深般若波罗蜜印之所印。是故，文

shū shī lì wǒ yú jiǔ yuǎn ān zhù cǐ yìn ruò rén yǐ
殊师利，我于久远安住此印，若人已

wéi cǐ yìn suǒ yìn dāng zhī shì rén bù wéi mó wáng zhī
为此印所印，当知是人不为魔王之

suǒ dé biàn
所得便。

fó gào dì shì rǔ dāng shòu chí dú sòng cǐ jīng
佛告帝释：汝当受持读诵此经，
guǎng xuān liú bù shǐ wèi lái shì zhū shàn nán zǐ shàn nǚ
广宣流布，使未来世诸善男子、善女
rén dé cǐ fǎ yìn fù gào ā nán rǔ yì shòu chí dú
人得此法印。复告阿难：汝亦受持读
sòng guǎng wéi rén shuō
诵，广为人说。

shí tiān dì shì jí zhǎng lǎo ā nán bái fó yán
时，天帝释及长老阿难白佛言：
shì zūn dāng hé míng cǐ jīng wǒ děng yún hé fèng chí
世尊，当何名此经？我等云何奉持？

fó yán cǐ jīng míng wén shū shī lì suǒ shuō
佛言：此经名《文殊师利所说》，
yì míng bō rě bō luó mì rú shì shòu chí shàn
亦名《般若波罗蜜》，如是受持。善
nán zǐ shàn nǚ rén yú héng shā jié yǐ wú jià bǎo zhū
男子、善女人于恒沙劫，以无价宝珠
bù shī héng hé shā děng zhòngshēng zhòngshēng shòu yì xī fā
布施恒河沙等众生，众生受已悉发
dào xīn shì shí shī zhǔ suí qí suǒ yī shì jiāo lì xǐ
道心，是时，施主随其所宜示教利喜，
lìng dé xū tuó huán guǒ zhì ā luó hàn guǒ shì rén suǒ
令得须陀洹果至阿罗汉果。是人所
dé gōng dé nìng wéi duō fǒu
得功德，宁为多否？

ā nán bái fó yán shèn da shì zūn
阿难白佛言：甚多，世尊。

fó yán shàn nán zǐ ruò rén qǐ yī niàn xīn
佛言：善男子，若人起一念心，

xìn cǐ bō rě bō luó mì jīng bù fěi bàng zhě bǐ qián
信此般若波罗蜜经不诽谤者，比前

gōng dé chū guò bǎi bèi qiān bèi bǎi qiān wàn yì bèi
功德，出过百倍、千倍、百千万亿倍，

nǎi zhì suàn shù pì yù suǒ bù néng zhī hé kuàng jù zú
乃至算数譬喻所不能知，何况具足

shòu chí dú sòng wéi rén jiě shuō shì rén suǒ dé gōng dé
受持读诵为人解说！是人所得功德

wú liàng wú biān zhū fó rú lái shuō bù néng jìn hé yǐ
无量无边，诸佛如来说不能尽。何以

gù néng shēng yī qiè zhū fó sà pó ruò gù ruò xū kōng
故？能生一切诸佛萨婆若故。若虚空

yǒu jìn zé cǐ jīng gōng dé jìn ruò fǎ xìng yǒu jìn
有尽，则此经功德尽。若法性有尽，

zé cǐ jīng gōng dé jìn shì gù wén shū shī lì shàn
则此经功德尽。是故，文殊师利，善

nán zǐ shàn nǚ rén yīng qín xíng jīng jìn shǒu hù cǐ jīng
男子、善女人应勤行精进守护此经，

cǐ jīng néng miè shēng sǐ yī qiè bù wèi néng cuī tiān mó
此经能灭生死一切怖畏，能摧天魔

suǒ lì shèng zhuàng néng jiāng pú sà dào niè pán guǒ shì
所立胜幢，能将菩萨到涅槃果，示

jiào xùn dǎo lí yú èr chéng
教训导离于二乘。

ěr shí dì shì jí yǐ ā nán jù bái fó yán
尔时，帝释及以阿难俱白佛言：

shì zūn rú shì rú shì chéng rú fó yán wǒ děng dāng
世尊，如是，如是，诚如佛言。我等当

dǐng dài shòu chí guǎng xuān liú bù wéi yuàn rú lái bù yǐ
顶戴受持，广宣流布，唯愿如来不以

wéi lǜ rú shì sān bái yán yuàn bù wéi lǜ wǒ děng
为虑！如是三白言：愿不为虑！我等

dāng dǐng dài shòu chí
当顶戴受持。

fó shuō cǐ jīng jìng wén shū shī lì děng zhū pú
佛说此经竟，文殊师利等诸菩

sà mó hē sà shè lì fú děng bī qiū bī qiū ní
萨摩诃萨，舍利弗等比丘、比丘尼、

yōu pó sāi yōu pó yí tiān lóng yè chā qián
优婆塞、优婆夷，天、龙、夜叉、乾

tà pó ā xiū luó jiā lóu luó jǐn nuó luó mó
闍婆、阿修罗、迦楼罗、紧那罗、摩

hóu luó qié rén fēi rén děng yī qiè dà zhòng wén fó suǒ
睺罗伽、人非人等一切大众，闻佛所

shuō jiē dà huān xǐ xìn shòu fèng xíng
说，皆大欢喜，信受奉行。

yīn shì
音释

ní huán fàn yǔ yě yì yún bō niè pán nuó cǐ
泥洹（梵语也亦云般涅槃那此

yún miè dù huán hú guān qiē jiā fū jiā jū yá qiē
云灭度洹胡官切）。跏趺（跏居牙切

fū fēng wú qiē jiā fū jiāo zú zuò yě xiá hú jiā
趺风无切跏趺交足坐也）。狭（胡夹

qiē ài yě shè péng péng yīn péng shè liè yě xiè
切隘也）。射棚（棚音朋射埽也）。屑

xiān jié qiē suì yě sà pó ruò fàn yǔ yě cǐ
（先结切碎也）。萨婆若（梵语也此

yún yī qiè zhì ruò ěr zhě qiē
云一切智若尔者切）。